

Η Αγία και Μεγάλη Τρίτη (Γέροντας Πετρώνιος Τανάσε)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 18 Απριλίου, 2022

Η αγία και Μεγάλη Τρίτη μας προετοιμάζει για την είσοδο στον νυμφώνα του Σωτήρος με τις **δύο παραβολές: την παραβολή των Δέκα Παρθένων και των Ταλάντων**. Η πρώτη παρομοιάζει την είσοδο στην αιώνια ζωή μ' ένα γάμο. Ο Χριστός είναι ο Νυμφίος, ο οποίος μας καλεί όλους στο συμπόσιο του γάμου, όπως ψάλλει ο όρθρος αυτής της ημέρας.

«Ὁ Νυμφίος ὁ κάλλει ὠραῖος παρὰ πάντας ἀνθρώπους, ὁ συγκαλέσας ἡμᾶς πρὸς ἐστίαισιν πνευματικῆν τοῦ Νυμφῶνος σου, τὴν δυσείμονά μου μορφήν τῶν πταισμάτων ἀπαμφίασον...καὶ στολὴν δόξης κοσμήσας τῆς σῆς ὠραιότητος, δαιτυμόνα φαιδρὸν ἀνάδειξον, τῆς Βασιλείας σου ὡς εὐσπλαγχνος».

Το μυστήριο του γάμου είναι μέγα, λέγει ο Απόστολος Παύλος, αλλά στον Χριστό και στην Εκκλησία. **Με την ένωση δια του γάμου πραγματοποιείται, κατά ένα ατελή τρόπο, η επιθυμία του ανθρώπου για την αιωνιότητα**. Με τους απογόνους του ο άνθρωπος παρατείνει τα όρια της επί γης παρουσίας του. Ο επίγειος γάμος ακόμη, είναι μία ξεθωριασμένη εικόνα της ανεκφράστου χαράς όταν είναι μαζί με τον Νυμφίο Χριστό. **Η ένωσις μ' Αυτόν είναι αιώνια και η χαρά ατέρμονη**.

Αλλά για να μπορέσει ο άνθρωπος να εισέλθει με τον Νυμφίο Χριστό, πρέπει να εκπληρώσει ορισμένους όρους που αναφέρονται στην παραβολή των Δέκα Παρθένων. Επαγρύπνησις, παρθενία και έλαιο για τις λαμπάδες. Για την εγρήγορση και καθαρότητα μας ομίλησε η αγία και Μεγάλη Δευτέρα. Τώρα θα επιμείνουμε κυρίως επάνω στο **έλαιο**, ως προϋπόθεση εισόδου στον νυμφώνα του Κυρίου.

Είναι αλήθεια ότι όλες οι νέες ήσαν παρθένες. Όλες αγρυπνούσαν περιμένοντας τον Νυμφίο. Όμως πέντε απ' αυτές, επειδή είχαν αρκετό λάδι για τα φανάρια τους, ονομάστηκαν φρόνιμες, σοφές και εισήλθαν στον νυμφικό θάλαμο μαζί με τον Νυμφίο. Οι άλλες πέντε, επειδή δεν εφρόντισαν ν' αγοράσουν εγκαίρως, έχασαν τους κόπους της παρθενίας και αγρυπνίας και έμειναν έξω από τον νυμφώνα, γι' αυτό και εκλήθησαν μωρές. Το λάδι λοιπόν, είναι η λυδία λίθος. Τι μυστήρια άραγε κρύβει το λάδι για τα καντήλια των παρθένων;

Η παρθενία είναι ακριβός θησαυρός ενώπιον του Θεού. Ο Χριστός Σωτήρ γεννήθηκε από Παρθένο και έζησε ζωή παρθενική. Ο Πρόδρομος Ιωάννης και Βαπτιστής, καθώς και ο μαθητής του Ιωάννης ο Ευαγγελιστής ήσαν παρθένοι. Στην αιώνια ζωή ο θρόνος Του θα περιστοιχίζεται από παρθένους. Η Παραβολή των Δέκα Παρθένων όμως, ωσάν να θέλει να μας ειπεί ότι **η παρθενία μόνη της δεν είναι επαρκής για την σωτηρία**. Οι μωρές παρθένες, παρότι ήσαν παρθένες, δεν εισήλθαν μαζί με τον Νυμφίο στον νυμφικό οίκο. Οι άγιοι Πατέρες εξηγούν ότι **το λάδι για τα φανάρια των παρθένων είναι η ελεημοσύνη**, πράγμα που σημαίνει ότι **η παρθενία για να είναι μέσον σωτηρίας, πρέπει να είναι ενωμένη με την ελεημοσύνη**.

«Μεγάλες είναι οι πτέρυγες της ελεημοσύνης, λέγει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Διαπερνούν τον αιθέρα, φθάνουν στην σελήνη, στον ήλιο, στους ουράνιους χορούς και σταματούν μπροστά στον θρόνο του Θεού. **Οποιαδήποτε αμαρτήματα κι αν κάνεις, η ελεημοσύνη είναι βαρύτερη απ' αυτά**».

Η παρθενία είναι ένα έργο τόσο μεγάλο, ώστε ούτε ένας σχεδόν από τους προ Χριστού δεν ημπούσαν να την φυλάξουν. Ούτε ο Νώε, ούτε ο Αβραάμ, ούτε ο Ιωσήφ. **Η παρθενία και η περιφρόνησις του θανάτου είναι οι δυσκολότερες αρετές**.

Μόνο από την εποχή του Χριστού ανθίζει μέσα στην Εκκλησία το άνθος της παρθενίας. Και παρά την σπουδαιότητά της, οι πέντε εκ των δέκα παρθένων, χωρίς την ελεημοσύνη, εξεδιώχθησαν. Η παρθενία είναι το πυρ, ενώ το λάδι είναι η ελεημοσύνη. Όπως η φωτιά, εάν δεν έχει καύσιμη ύλη, δεν ανάπτει και σβήνει, έτσι και η παρθενία, εάν δεν είναι ενωμένη με την ελεημοσύνη, χάνει την αξία της και καταστρέφεται. (Ομιλία του αγίου Χρυσοστόμου, περί μετανοίας).

Ποιος είναι ο σκοπός ενώσεως αυτών των δύο αρετών; Οι άγιοι Πατέρες διακρίνουν στο ένα γεγονός δύο μέρη: **Το σώμα ή την ορατή μορφή του έργου και την ψυχή ή τον σκοπό για τον οποίον γίνεται το έργο**. Αυτό το οποίο κάνει ένα έργο να είναι καλό ή κακό, είναι ο σκοπός και όχι η μορφή ή ο τύπος του έργου· διότι ο διάβολος «*ψεύστης ἐστίν ἐξ ἀρχῆς καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ*» (Ιωάν. 8, 44), πάντοτε κρύβει την αμαρτία με τον τύπο της αρετής. Πολλές φορές η

μορφή, τόσο της αρετής, όσο και της αμαρτίας μπορεί να είναι η ίδια, ενώ ο σκοπός τους διαφέρει ριζικά. Ο σκοπός για κάθε καλό έργο είναι ο Θεός, ενώ για την αμαρτία είναι ο θάνατος. Γι' αυτό η πράξις, για να είναι θεοφιλής, έχει ανάγκη μιας εγγυήσεως, ότι ο σκοπός της δηλαδή, οδηγεί στον Θεό. Αυτή την εγγύηση την έβαλε ο Θεός στον πλησίον μας: «*Αμήν, λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε*» (Ματ. 25, 40) θα μας ειπεί ο Κύριος. Γι' αυτό **κάθε ενάρετο έργο λαμβάνει την αξία του από την συμπεριφορά μας που έχουμε προς τον πλησίον μας. Η ελεημοσύνη είναι ένα έργο αγάπης ενώπιον των συναθρώπων μας. Είναι συνεπώς το πιστοποιητικό εγγυήσεως της αρετής μας, ότι δηλαδή, είναι καλό έργο και οδηγεί στον Θεό. Στην φοβερή Κρίση ο Θεός θα ελέγξει μόνο το πιστοποιητικό και ο έλεγχος θα είναι λεπτομερής. Κάθε αγαθό έργο, χωρίς αυτή την εγγύηση, δεν είναι σωτήριο. Γι' αυτό, ο **άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής** λέγει ότι **«κάθε άσκησις που δεν έχει αγάπη, είναι ξένη προς τον Θεό».****

Τον σκοπό αυτής της Παραβολής κατά το τέλος της Μεγάλης Νηστείας δεν είναι δύσκολο να τον κατανοήσουμε. **Κατά την διέλευση της νηστείας ο άνθρωπος είναι πιο προσεκτικός και νηφάλιος στα σωματικά του έργα :** στην νηστεία, στην μετάνοια, στην εργασία κλπ., τα οποία, όταν γίνονται σωστά, επιφέρουν μία εκλέπτυνση στο σώμα, στην ψυχική καθαρότητα και παρθενία, επειδή η παρθενία η οποία, ορθώς νοουμένη, είναι μία σύνθεσις και αρμονία όλων των σωματικών αρετών. **Η ελεημοσύνη όμως, ως αγάπη προς τον Θεό και τον πλησίον, αντανακλά ιδιαίτερα το εσωτερικό βάθος των αρετών, τον σκοπό τους. Η αληθινή αρετή πρέπει να ενώνει και τα δύο: οι σωματικοί κόποι πρέπει να ενώνονται με τις ψυχικές αρετές. Η παρθενία πρέπει να στολίζεται με την ελεημοσύνη· αλλιώς δεν προξενεί την σωτηρία.**

Οι μωρές Παρθένες είναι ο «τύπος» αυτών των ασκήσεων που δεν σώζουν. **Οι κόποι γίνονται μόνο γι' αυτές τις Παρθένες και όχι για τον Θεό .** Γι' αυτό είναι μωρές και ασύνετες, διότι είναι αφροσύνη να περάσεις μία κοπιαστική και ασκητική ζωή και στο τέλος να ριφθείς στο αιώνιο πυρ.

Το μεγάλο μάθημα που πρέπει να κρατήσουμε στον νου μας από την **Παραβολή των Δέκα Παρθένων** είναι αυτό· **ότι η σωτηρία δεν κερδίζεται μόνο με προσωπική άσκηση και με τον προσωπικό αγώνα. Αυτή (η άσκηση) είναι αναγκαία, αλλά το ήμισυ της όλης αξίας. Χρειάζεται και το άλλο ήμισυ, που είναι και πολυτιμότερο: τα έργα της αγάπης προς τον πλησίον.**

Υπάρχει ακόμη και ένας άλλος λόγος αναμνήσεως αυτής της Παραβολής την παρούσα ημέρα. Η εβδομάδα των Αγίων Παθών μας φανερώνει με πολύ δυνατό τρόπο την μεγάλη αγάπη του Θεού προς τους ανθρώπους. Στον Μυστικό Δείπνο Αυτός ο ίδιος μας καλεί να πλησιάσουμε **«μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης»**, και όλοι οι Χριστιανοί

λαχταρούν και ετοιμάζονται να γευθούν «ξενίας δεσποτικής και άθανάτου τραπέζης». Για ν' αξιωθούμε να συμμετάσχουμε σ' αυτή την τράπεζα, η ετοιμασία μας για την αγία Ανάσταση πρέπει να περιστεφθεί απ' αυτά τα δύο: από την παρθενία (ή αγνεία) και την ελεημοσύνη, ή, με άλλα λόγια, από την προσωπική μας αγνότητα και την αγάπη μας προς τον πλησίον.

Η άλλη παραβολή, των Ταλάντων, οδηγεί την προσοχή μας στο καθήκον που έχουμε να ζούμε ενάρετα. Ο Σωτήρ μας προστάζει πάντοτε: «Γίνεσθε ἅγιοι, ὅτι ἐγὼ ἅγιος εἶμι». Ο άνθρωπος έχει ήδη το χάρισμα της αγιοσύνης από το **άγιο Βάπτισμα**. Έλαβε από τον Δεσπότη Χριστό το **τάλαντο**, το οποίο πρέπει με **επιμέλεια να πολλαπλασιάσει, επιτελώντας τα θεία έργα, για τα οποία έλαβε την πνευματική δύναμη**. «...ἕκαστος πολλαπλασιάσωμεν τό τῆς χάριτος τάλαντον, -μας προτρέπει η ακολουθία του ὁρθρου- Ὁ μὲν σοφίαν κομιεῖτω δι' ἔργων ἀγαθῶν... κοινωνεῖτω δὲ τοῦ λόγου πιστὸς τῷ ἀμυήτῳ, καὶ σκορπιζέτω τὸν πλοῦτον πένησιν ἄλλος. Οὕτω γὰρ τὸ δάνειον πολλαπλασιάσωμεν καὶ ὡς οἰκονόμοι πιστοὶ τῆς Χάριτος, δεσποτικῆς χαρᾶς ἀξιωθῶμεν...».

Η παραβολή μας δείχνει ακόμη ότι **τον πολλαπλασιασμό του ταλάντου δεν του κάνει ο άνθρωπος μόνος του, αλλά μέσω των άλλων, ή μέσω του τραπεζίτου**, το οποίον μνημονεύει ο Κύριος στο Ματθ. 25, 27): «Ἔδει οὖν σὲ βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἅν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ». Ποιοι είναι αυτοί οι άλλοι μας το λέγει το Δοξαστικό των Αίνων της ημέρας: «Ἴδου σοι τὸ τάλαντον, ὁ Δεσπότης ἐμπιστεύει, ψυχὴ μου. Φόβῳ δέξαι τὸ χάρισμα, δάνεισαι τῷ δεδωκότι, διάδος πτωχοῖς, καὶ κτῆσαι φίλον τὸν Κύριον, ἵνα στῆς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ ἐν δόξῃ...».

Στους πτωχούς λοιπόν και στα πρόσωπα αυτών είναι ο ίδιος ο Κύριος, διότι, όποιος δίνει στους πτωχούς δανείζει τον Χριστό.

(Γέροντας Πετρώνιος Τανάσε, "Οι Πύλες της Μετανοίας - Στοχασμοί στο Τριώδιο", Εκδόσεις "Ορθόδοξος Κυψέλη", Θεσσαλονίκη, 2003)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: agiosthomas.gr)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>
